

7660 J2

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Lidno

Poczta polowa 53 14 czerwca 1921 r.

Oddział II informacyjny.

Nr. 25298 /II /B.W.4

D O

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

Przedkłada się Raport Wywiadowczy z dnia 4-go
czerwca 1921 r. do wiadomości.

W.z. Szefa Biura Wywiadowczego

[Signature]
major Sztabu Gen.

1 załącznik.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 7660 J2 dnia 18 / 1921 r.

zespół Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

211

Wilno, 4 czerwca 1921 roku.

N° 2.

DO WYDZIAŁU 4 BIURA WYWIADOWCZEGO ODDZ. II NACZ. DOW.
W.P.R a p o r t.

Podług otrzymanych dziś wiadomości z Kowna ogromna większość społeczeństwa litewskiego jest bardzo niezadowolona z wyników dotychczasowych Konferencji Brukselskiej. Projekt HYMANS'A przyjęto, bo nie można go było nie przyjąć, nikt jednak nie wierzy na możliwość jego urzeczywistnienia.

Projekt ten jest ogólnie uważany za tak niekorzystny dla Litwy, że zaczynają już przebąkiwać o tym, że lepiej byłoby zupełnie wyrzucić się Wilna. Tego zdania jest też JONYNAS, który uważa, że nie należy dla Wilna zaprzepaszczać całej Litwy. Dużo obaw i niezadowolonia wzbudza też projektowane dopuszczenie do obrad konferencji przedstawiciele Litwy Środkowej. - Stan obecny ani wojny, ani pokoju zaczyna denerwować już społeczeństwo litewskie i zaznacza się tendencja zlikwidowania konfliktu z Polską w jakikolwiekby sposób. Mimo to zbrojenia trwają nadal i wojskowi są, jak dawniej usposobieni wojowniczo. Pokładano dużo nadziei na konflikt polsko-niemiecki z racji Śląska. Na własną rękę akcji wojennej Litwini naturalnie nie zamierzają rozpoczynać.

3405

Ustąpienie Gen. ZUKOWSKIEGO było spowodowane licznymi donosami i zarzutami polonofilstwa. Wśród wyższych oficerów byli nawet tacy, którzy głośno mówili, że udowodnią dokumentalnie jego zdradę na rzecz Polski. Ostatnie duże zmiany w składzie personalnym dowództwa litewskiego były spowodowane tą właśnie sprawą. Naogół można uważać, że akcja przeciwników Gen. ZUKOWSKIEGO nie powiodła się, bo chociaż Gen. ZUKOWSKI usunął się zostali również usunięci i jego przeciwnicy. Co się tyczy samego Gen. ZUKOWSKIEGO, to zarzucają mu również germanofilstwo. Francuzi są tego zdania, że Gen. jest agentem niemieckim udającym polonofila i jest w stałym kontakcie z Niemcami. Przekonałem się, że do informacji udzielanych przez Francuzów nie można mieć wielkiego zaufania, niektóre jednak okoliczności przemawiają na niekorzyść generała. Np.: projektowanie w wojsku litewskim instruktorów niemieckich, tajemnicza przyjaźń ze SMETONA zdecydowanym stronnikiem Niemców i TILMANSEM wpływowym w

Kownie przemysłowcem niemieckim; wysuwanie kandydatury na przedstawiciela Litwy w Królewcu majora HASSFORD'A, brata żony generała, rodowitego Niemca, wizyty tegoż HASSFORD'A w Kownie, gdzie bywał on niby prywatnie w rzeczywistości zaś występował w charakterze przełożonego instruktorów Niemców. Obecnie Generał ZUKOWSKI nie zajmuje żadnego stanowiska i jest na urlopie.

Z punktu widzenia litewskiego stanowisko Komisji Kontrolującej Ligi Narodów jest tendencyjnie przychylnie Litwinom. Najwięcej czynnym i interesującym się sprawą jest Anglik. Pod jego wpływem znajduje się cała Komisja. W myśl otrzymanych instrukcji przyznaje on prawa Litwinom do Wilna i jest stanowczym przeciwnikiem wcielenia Wilenszczyzny do Polski. Względem Polaków zachowuje się o tyle przyzwolicie, że nie daje Litwinom żadnych informacji o Polakach i bada również te sprawy, o których Litwini woleliby przemilczeć. Włoch ma instrukcje również niekorzystne dla Polski, są one jednak prawdopodobnie mniej kategoryczne. Tendencyjność jego przejawia się w lekceważeniu zażaleń polskich i podkreślanie litewskich. Zdradza on małe zainteresowanie sprawą i często zastosowuje się do życzeń Anglika. Belg jest zdecydowanym rusofilem i z tej racji obstaje za nieoddawaniem Wilna Polsce. Hiszpan i Japonec niczem się nie interesują i siedzą dla dekoracji. Serb chociaż niema głosu decydującego, jest dość czynnym i robi coś na własną rękę. Bardzo często widuje się z KLESZCZYNSKIM i innymi wojskowymi

/-/ S A W I C Z.

Za zgodność odpisu:

Salikowski